

erős építési engedély birtokában 2000. október elején építkezést kezdtek a földvár Ny-i részén. Ekkor derült ki, hogy a helyszín azonos a bronzkori erődített telep. A munkát leállítottuk, és azonnal megkezdtük a leletmentést.

Az 1733 m² nagyságú területen a Hatvani kultúra egyrétegű településéhez tartozó objektumokat: 69 gödröt és számos cölöplyukat tártunk fel. Az egymás mellett sűrűn elhelyezkedő, kerek vagy megközelítőleg kör alakú gödrök túlnyomó többsége hulladékgyöngy, több esetben egymásba ázott objektumok. Két igen nagyméretű, egymásba ázott gödrök sorából álló komplexum eredetileg anyaggyerő helyként funkcionálhatott (4. és 23. objektum). Néhány gödör biztosan tárolóhely volt; ilyen pl. a 46. gödör, amelynek alján nagyméretű, a földnyomása alatt összeroppant urna állt. A gödrök többségében gazdag leletanyag volt, igen sok kerámiát és állatcsontot, ezenkívül kő- és csonteszközöket tartalmaztak. Feltűnő a kész- és félkész csonteszközök nagy száma és formagazdagsága. Az 1. gödör alján ép bronzlándzsacsúcs feküdt, a 3., a 8. gödörben bronztű szárát, a 4. objektumban bronzhuzaldarabkákat találtunk.

Több helyen átvágtuk a telep É-i és D-i oldalán húzódó földsáncot. A sáncföldből kizárólag hatvani leletanyag került elő. Ugyanakkor kiderült, hogy a hatvani település az erődített részek alatt is folytatódik. Különösen a Duna felőli, déli sánc alatt találtunk – a település többi részéhez hasonlóan – sűrűn elhelyezkedő gödröket. Itt került elő egy tapasztott padló töredezett maradványa is. Mindez arra utal, hogy az erődítés mindenképpen a hatvani település életének egy késői/második szakaszában készült. Egyelőre nem zárható azonban ki az ennél későbbi keletkezés sem.

A feltárt terület déli szélén a sánc belső oldalánál a Hatvani kultúra hamvasztásos urnasírja került elő. A nagyméretű, álló helyzetű, seprűs díszű fazék oldalára nagyobb edény fenekét borították. Ez alatt oldalára dőlve gömbölyded testű, füles edényke feküdt. Mindkét edény tele volt hamvakkal (40. objektum).

Az előkerült leletanyag a Hatvani kultúrához sorolható. A klasszikus típusokon kívül előfordulnak benne korai, a Nagyrévi kultúra felé mutató típusok, de vatyai jellegű darabok is. Feldolgozása során így elsősorban a hatvani kultúra belső időrendjéről nyerhetünk új adatokat.

Szórványosan Árpád-kori leletek is előkerültek. A Hatvani kultúrához tartozó 33. gödör alján kirajzolódó cölöplyukban ép Árpád-kori fazék került elő, a fazekat szájjal felfelé a cölöplyukba állították. A 23/A gödörben csigavonalas Árpád-kori fazék darabja voltak.

A feltárt területen javasoltuk a védettség feloldását.

KÖVÁRI KLÁRA

321. Vác, Vár (MRT 9. k. 31/1. lelőhely)

(Pest megye) Kö, Tö, Kk

1999-ben folytattuk a helyreállítást és falkonzerválást megelőző kutatást a Ny-i, Dunára néző várfal déli szá-

kasza előtt. Feltártuk a kettős cölöpsort egészen a déli saroktorony előtti részig. A ferences kolostor K-i sarka előtt feltártunk egy téglaboltozatos pincét, amelynek D-i hosszanti és K-i rövid támfala középkori, vagy török kori eredetű lelet. Előbbinek részletét 1979-ben Kozák Károly és Kárpáti János kutatta. 1998-ban még egyszer megkerestük (1. jelentést arról az évről), most a K-i rövid támfalig teljes egészében kitisztítottuk. A K-i rövid támfal együtt épült a kolostor K-i falának alapfalával. Itt egy késő török kori, vagy korai barokk pincéről lehet szó. A kolostor D-i fala mentén tovább Ny felé haladva próbáltuk tisztázni a több, mint 3 m vastag, 1998-ban ismét megkutatott falrészlet folytatását D-i irányban. A kőfal kövei teljes egészükben kitermeltettek az újkor kezdetén, s az alapozási árok törmeléksávja mutatta csupán az alaprajzot, amely szerint egy többszörösen tompaszögben törő falvonulatról van szó. Ny felé az alaprajz még tovább tisztázandó. Ez objektumtól ismét Ny felé újabb török kori és talán kora újkori falrészletek kerültek elő. Periódusaik tisztázása nagyon nehéz, mert lényegi részükre ráépül a ferences kolostor. Az ásatást a Polgármesteri Hivatal finanszírozta a vár helyreállítási program keretében.

TETTAMANTI SAROLTA

322. Vác, Zichy Hippolyt utca 24.

(MRT 9. k. 31/3a. lelőhely)

(Pest megye) Kö

Társasház mélygarázsa földjének kiemelése előtt, kutatóárokban és a földkiemelés közben, valamint a gödör-oldalak metszetének tisztítása során tisztáztuk, hogy a középkori német várost kerítő 15. századi kőfal és azon kívül futó két vizesárok – egy keskenyebb és egy szélesebb – a telek DNy-i széléhez közel húzódik ÉNy-DK-i irányban. A kőfal köveit kitermelték, csak a törmeléksáv jelezte kiterjedését.

TETTAMANTI SAROLTA

323. Vámospercs, Villongó

(Hajdú-Bihar megye) Sza, A, Á, Kk

A lelőhely Vámospercstől K-re, a nyírábrányi országút (48-as számú főútvonal) vonalától kb. 500 m-re É-ra, a 4/9. B.sz. csatorna és az attól Ny-ra lévő csatorna között található. Ez a terület a Nyírség D-i nyúlványára esik.

Egy nyírábrányi lakos tormaföldjén emberi koponyát talált. Mivel azt gondolta, hogy a koponya egy bűntényről tanúskodik, ezért bevitte a vámospercsi rendőrsre. A találóval történt egyeztetés után helyszíni szemlére került sor. A koponya lelőhelyét ugyan nem sikerült pontosan azonosítani, viszont a mélyen szántott tormaföld átvizsgálása során kiderült, hogy itt egy igen intenzív, a szántás miatt erőteljesen pusztuló császár kori település (3. század) található. Nagy mennyiségű cserepet, állat- és embercsontot – övet és egy vastárgy töredékét – sikerült a lelőhelyen összegyűjteni. Az össze-